

VIA CRUCIS

PERE FARNES

Traducció: J.A. Rodríguez

Notes prèvies

- * El material d'aquest número el presentem ja el mes de gener per tal de poder preparar amb temps les celebracions de Quaresma en la catequesi i en els col.legis.
- * El conjunt d'aquest material -Notes prèvies i celebració- tot i que directament s'ha pensat per a les catequesis i els col.legis, degudament adaptat, podrà servir també perquè en els monestirs es reflexioni sobre el paper i les maneres com han d'organitzar-se els actes personals de pietat per tal que ajudin a un millor aprofundiment de la litúrgia.
- * Pel que fa als nens és molt important que en les catequesis se'ls doni no solament nocions sobre la fe sinó que també se'ls obri a l'esperit de la pregària. El Via crucis quaresmal pot ser una bona ocasió per a fer-ho.
- * La participació en les celebracions litúrgiques ha de constituir certament per als nens -i també per als adults- el cim de la seva vida i de la seva pregària cristianes. Els altres actes de pietat han de tendir a preparar i prellongar les accions litúrgiques en línia d'aconseguir la deguda interioritat. Massa vegades, en efecte, s'insisteix solament en la participació externa en la litúrgia oblidant els matisos d'interioritat.
- * Els actes de pietat ben organitzats constitueixen un verdader camí vers unes celebracions interiorment més actives i més viscudes (Sac. Conc. 13).
- * Aquestes celebracions pietoses, per altra banda, en no ser "actes de l'Església" sinó celebracions "privades", gaudeixen de més llibertat i adaptabilitat que la litúrgia. És molt pedagògic en aquest sentit que els nens copsin com la litúrgia no és

porpietat d'"ells" -tot i que ells, junt amb els altres cristians participen en el que el és comú- i que per aquest motiu està sotmesa a determinades fixacions mentre que les devocions sí que són d'"ells" i per això gaudeixen de major llibertat i adaptabilitat.

- * Dels actes de pietat, en efecte, s'exigeix únicament la conformitat amb la fe de l'Església de la qual és garant el Bisbe (per això necessiten l'aseva llicència); d'ací que tinguin un gran marge d'adaptabilitat que no pot admetre's en les celebracions litúrgiques.
- * Resulta, doncs, important vetllar per l'equilibrada alternància d'"actes de pietat" i celebracions litúrgiques, sobretot per als nens, ja que de vegades ells no copsen alguns textos o gestos de la celebració i s'ha d'evitar el risc de modificar les accions litúrgiques segons el criteri de qui les dirigeix (Cf. Scr. Conc. 22).
- * Entre els actes pietosos que millor poden conduir a una participació més espiritual i intensa en la litúrgia quaresmal té un especial contingut i una forta tradició el "Via Crucis".
- * El formulari que ací presentem intenta ser molt sobri i senzill en les idees i usar d'un vocabulari intel·ligible fins i tot als petits, partint de vegades d'un cert "sentimentalisme" però *sense quedar-s'hi* perquè, si bé els nens copsen amb facilitat el que és sentimental, s'ha d'evitar que es quedin únicament amb aquesta faceta.
- * Pel que fa a les estacions tot i que aquestes poden variar-se pensem que és pedagògic que, de moment, si més no, siguin sempre les mateixes (les setmanes de Quaresma són poques i els nens d'avui desconeixen quasi tot de Jesucrist); solament a base de repeticions insistents els queda alguna cosa en la memòria (i en el cor).
- * No és certament necessari -ni moltes vegades serà aconsellable- fer les 14 estacions; aquí amb tot les oferim totes segons el número tradicional pensant que en alguns llocs estan reproduïdes en les parets de l'església o en altres llocs. Per a aquells casos en què es redueixi el nombre aconsellem ometre *sempre* algunes el contingut de les quals és en certa manera repetitiu, com indiquem en el seu lloc.
- * Els textos que oferim són certament una mica llargs. Però pensem que les síntesis són menys assequibles als nens que les descripcions més completes. A més s'ha d'evitar el risc de la narració i esforçar-se a "introduir" realment els nens a la contemplació i al diàleg amb Déu.
- * Per a aconseguir-ho cada pas del Via Crucis té tres punts: a) narració històrica (serà el que els nens copsaran amb més facilitat, però que és

insuficient per a iniciar-los en la pregària); b) reflexió meditativa i c) diàleg amb Déu.

- * Per a desvetllar l'atenció i participació interior dels nens pot ser aconsellable que cadascun dels tres paràgrafs de cada estació -o si més no l'últim, el que conté una fórmula oracional- sigui llegit per un lector diferent. S'ha d'evitar amb tot que llegeixien les estacions nens a qui no se'ls entén bé; per això pensem que és millor que els lectors siguin sempre catequistes o bé persones grans.

Introducció

Senyor, vós vau dir una vegada als vostres amics, els apòstols: "Qui vulgui ser deixebles meu, que prengui la seva creu cada dia i vingui darrere meu". Aquí vinc, doncs, disposat a seguir-vos en el vostre camí. Us demano que m'ajudeu a acompanyar-vos i a caminar després amb vós també quan estigui ja a casa, en el col·legi o al carrer.

Jo sé que prendre la creu vol dir no solament pregar una estona sinó també viure després com vós vau viure, sofrir com vós vau sofrir i obeir Déu encara que em costi com vós vau obeir-lo fins a morir en la creu. Ajudeu-me, Senyor, a fer-ho.

(o bé)

Senyor, ara vaig a recordar el vostre camí vers el Calvari. Aquest camí va estar ple de sofriments, però us va dur al cel on ara vós viviu feliç prop del vostre Pare.

Ajudeu-me a seguir-vos en aquesta estona que vaig a recordar el que vós vau fer per a salvar-me i feu que, en veure el que vós vau sofrir perquè m'estimeu, sàpiga jo també caminar seriosament amb vós i seguir-vos sempre encara que em costi fins arribar al cel com vós vau fer.

Primera estació.

JESUS ES CONDEMNAT A MORT

Jesús està davant Pilat. Els seus enemics l'acusen de coses que no ha fet. Abans de presentar-se davant Pilat ha estat durant tota la nit a la presó. Ara està esgotat. Els soldats l'han insultat. Pere, el seu amic, l'ha abandonat i ha dit que ni tan sols no el coneixia. I Jesús calla. Pilat, després de dubtar, el condemna a mort.

Vós sabeu, Jesús, que quan la gent es burla de vós, quan diuen que l'Església o els sacerdots, o la missa del diumenge, o la catequesi, coses que vós ens heu donat per a que siguem amics vostres, són tonteries... jo de vegades us abandono, us deixo sol com ho va fer Pere, dic que no m'interessen.

Perdoneu-me, Senyor i feu que jo mai no us abandoni, que mai no m'avergonyeixi de ser el vostre amic, que mai digui que no us conec.

Segona estació.

JESUS CARREGA AMB LA CREU

Jesús comença el seu camí vers el Calvari carregat amb la creu. La creu li pesa molt. Les seves espatlles estan ensagnades i li fan molt mal.

Jesús accepta la creu perquè vol. Ell és Déu i podria evitar aquest sofriment. Però rep la creu pensant en mi, perquè m'estima, perquè vol donar-me exemple, perquè vol salvar-me. Jesús em dóna exemple de com jo també, si vull ser el seu amic, haig d'acceptar de vegades coses que no m'agraden: acceptar que els meus pares no em deixin fer alguna cosa que jo desitjo; estudiar quan no tinc ganes, ser bon company dels qui em són antipàtics.

Ajudeu-me, Senyor, a carregar amb aquestes creus que no m'agraden pensant en vós i en els altres homes que porten creus més pesades que la meua: els pobres, els malalts.

Tercera estació

JESUS CAU SOTA EL PES DE LA CREU

Jesús no ha dormit en tota la nit, no ha menjat res des de la vigília, ha perdut molta sang quan l'assotaven. La creu és molt pesada i ell està terriblement cansant. Per això cau a terra esclafat pel pes i pel dolor.

Però més que el cansament, més que la fam, més que les ferides, a Jesús li pesa la càrrega dels meus pecats. El posat trist saber que els homes no es recorden de Déu, que molts solament viuen per a passar-s'ho bé, per a divertir-se, per a guanyar diners. Jo potser també vaig fer pesada la creu de Jesús perquè ell estava ja veient el que jo faria i, per la meva culpa, en veure els meus pecats, cau esclafat pel pes de la creu.

Senyor, ensenyeu-me a no fer més pesada la vostra creu amb els meus pecats, feu que, en veure com caieu sota la creu, sàpiga penedir-me de les meves faltes i fer el propòsit de no fer mai que la vostra creu us pesi encara més.

Quarta estació

JESUS ES TROBA AMB LA SEVA MARE

Pere va abandonar Jesús. Els altres apòstols van tenir també por i van fugir. Maria, en canvi, estava esperant en un carrer per a veure com Jesús passava, per a mirar-lo com pujava al Calvari; va voler estar prop d'ell quan tots es burlaven de Jesús i se'n reien. Maria va ser valenta i va estar junt a Jesús que sofria.

Penso jo en els sofriments de Maria? Jesús es va sentir consolat en veure-la. Jesús en veure la seva mare li diria amb la seva mirada plena de llàgrimes: "Mare, he de sofrir així perquè Déu el meu Pare, ho vol, perquè he de donar exemple als altres, perquè Déu vol salvar, amb la meva mort i la meva resurrecció, tots els homes. I, si Déu ho vol, Vós com jo, Mare meva, també ho heu de desitjar.

Oh Jesús, amic meu: ensenyeu-me de ser valent com Maria, doneu-

me forces perquè quan tots es burlin de vós, quan els meus amics em deixen sol quan vaig el diumenge a missa, quan es burlen de mi perquè vaig a catequesi, pensi en Maria i, com ella, us miri i estigui al vostre costat.

Cinquena estació

EL CIRENEU AJUDA JESUS A PORTAR LA CREU

Per uns moments Jesús ha trobat consol en veure prop d'ell la seva mare. Però ara ha de continuar el camí. Els soldats, amb crueltat, el forcen perquè continui el camí. Però com que tenen por en veure'l tan dèbil i per això tenen por que no puguin arribar a crucificar-lo com ells volen, obliguen un home que passava per allí a ajudar Jesús a portar la creu. Aquest home, que es diu Cireneu, no volia ajudar Jesús, però els solats el van obligar.

Jesús, vós vau ajudar molts malalts, vau donar la vista a molts cecs, la salut a molts paralítics; vós vau consolar els qui ploraven i vau ensenyar els qui no sabien i ara ningú no vol ajudar-vos, i al Cireneu l'han d'obligar.

Ajudeu-me, Senyor, a portar també les creus dels altres, a compadir-me dels qui sofreixen. El Cireneu que us ajuda a portar la creu em fa pensar també que avui necessiteu qui us ajudi perquè els homes us coneguin. No em demanu, potser a mi, que us ajudi essent sacerdot? O que ajudi a d'altres a ser-ho perquè vós arribeu a ser conegut i estimat per tots els homes?

Sisena estació

LA VERONICA EIXUGA EL ROSTRE DE JESUS

(Aquesta estació, que no és bíblica, es pot suprimir eventualment)

Pere i els altres apòstols s'han anat allunyant de Jesús. Al seu voltant solament hi ha gent que es burla d'ell. Però de cop una dona valenta se li acosta i amb un mocador de tela fina, li neteja la cara i li eixuga la suor i la sang.

Senyor, la valentia d'aquesta dona em diu que jo haig de ser també valent. Que haig de pensar en vós i venir a l'església encara que els companys no ho facin, que haig d'ajudar els qui sofreixen, els qui són pobres o estan malalts, els qui em són antipàtics, com aquesta dona valenta us va ajudar a vós.

Jesús, ensenyeu-me a ser valent, a no tenir por que es burlin de mi perquè sóc el vostre amic, a pensar en els altres, a consolar-los, a ajudar-los. Que l'exemple de la Verònica m'ajudi a estimar els qui sofreixen.

Setena estació

JESUS CAU PER SEGONA VEGADA

(Aquesta estació es pot ometre ja que la caiguda de Jesús ja s'ha contemplat en la tercera estació)

La creu pesa molt sobre les espatlles dèbils de Jesús. Té el cap molt adolorit amb la corona d'espines. Des que va començar el seu camí ha anat rebent burles i fuetejades. Tots estan contra ell i torna a caure a terra sota el pes de la creu.

En mirar com Jesús cau per segona vegada haig de pensar com jo caic també moltes vegades a causa dels meus pecats. Haig de pensar que oblidar-me de Jesús, no fer el que ell espera de mi, no participar com ell vol en la missa dels diumenges, van fer que la creu li pesés cada vegada més i que tornés a caure.

Jesús, amic meu: quan vós vau caure per segona vegada a terra teníeu molt poques forces però amb valentia, us vau aixecar. Volíeu seguir fins al final del vostre camí, fins a morir en la creu. Ajudeu-me perquè quan jo caigui pel pecat sàpiga també aixecar-me, confessar-me i seguir, com vós, amb valentia el meu camí.

Vuitena estació

JESUS PARLA AMB LES DONES DE JERUSALEM

Al costat del camí per on anava Jesús hi ha un petit grup de dones que l'havien seguit quan predicava, que l'estimen, que estan tristes en veure com sofreix. Quan Jesús passa al seu costat les mira i fins i tot les consola: "No ploreu per mi, els diu, ploreu per vosaltres i pels vostres fills perquè també ells hauran de patir".

Quan penso, Senyor, que vós esteu sofrint, que quasi no podeu aguantar, i que tot i això penseu més en els altres que en vós mateix em recordo que ens vau dir: "Sigueu misericordiosos com el vostre pare és misericordiós".

Ajudeu-me, Senyor, a no pensar sempre en mi, ajudeu-me a adonar-me que també els meus companys sofreixen i estan tristos, ajudeu-me a estar al seu costat com vós vau estar al costat de les dones que ploraven. Ensenyeu-nos a plorar per les desgràcies que de vegades no es veuen, pels homes que viuen tristos perquè són pobres o estan malalts o perquè no us coneixen a vós. Si us coneguessin sabrien viure contents tot i que siguin pobres o estiguin malalts.

Novena estació

JESUS CAU PER TERCERA VEGADA

(Aquesta estació es pot ometre ja que la caiguda de Jesús s'ha contemplat ja en la tercera estació)

Jesús cada vegada està més dèbil i cau novament sota el pes de la creu. Està molt cansat i quasi no té forces. Però malgrat això s'aixeca, torna a prendre la creu i comença la darrera etapa del seu camí vers el Calvari.

En la meua vida de deixeble de Jesús jo també caic moltes vegades, caic cada vegada que deixo de pensar en Jesús, que deixo de resar i que, potser, ja no vull ni tan sols aixecar-me, ni tinc desitjos de continuar el camí que em porta a Jesús.

Que mirar com vós us aixequen per a continuar el camí m'ajudi, oh Jesús, a aixecar-me també jo cada vegada que caigui perdent les ganes de ser bo. Que la vostra valentia m'ajudi a ser valent i a aixecar-me sempre que hagi deixat el camí que seguia vós.

Desena estació

JESUS ES DESPULLAT DELS SEUS VESTITS

Els soldats despullen Jesús, li treuen els vestits ensangnats que duia. Se'ls arrenquen i s'obren novament totes les ferides. Torna a sortir sang per tot arreu. Els qui abans l'havien mirat com a profeta, l'havien aplaudit com a messies ara el contemplen humiliat i escarnit.

Per a ser cristià de veritat també jo de vegades hauré de deixar moltes coses que m'agraden: hauré de deixar les meves diversions si el meu deure és estudiar, o deixar els meus amics quan és el moment d'anar el diumenge a missa, o deixar les meves joguines als altres quan les voldria solament per a mi.

Jesús, amic meu, quan em costi deixar coses que m'agraden feu que pensi que vós ho vau deixar tot, fins i tot els vostres vestits. Ajudeu-me també a pensar que, al final de la meua vida, per a anar amb vós al cel, hauré abans de deixar-ho tot, fins i tot el que més estimo.

Onzena estació

JESUS ES CLAVAT EN CREU

(Aquesta estació o la següent es poden ometre ja que ambdues tenen un significat bastant semblant)

Jesús ha arribat al final del seu camí. Descarreguen la creu de les seves espatlles i la col·loquen a terra. A Jesús, que està despul·lat, li manen que es posi sobre la creu. El que va a passar en aquest moment és horrible. Amb forts cops de martell i claus grossos li travessen les mans i els peus. El dolor és cada cop més fort. Ara Jesús ja no podrà ni alleujar els seus membres perquè ja no podrà ni moure's. Solament podrà sofrir.

També a mi m'arribarà un dia en què la mort estarà molt a prop meu, un dia en què ningú, ni jo, ni els meus familiars, ni els meus amics, ni el metge, no podran fer ja res per mi. Certament no patiré tant com Jesús. Però haig de desitjar semblar-me a Jesús que en acostar-se la seva mort sabia que en tot havia fet el que el seu Pare volia.

Jesús meu: us demano que quan estigui ja molt a prop l'hora de la meva mort us tingui prop meu. Que com vós, encara que sofreixi, sàpiga pensar que després de la mort m'espera una vida molt feliça, com vós la teniu després de la vostra ressurrecció

Dotzena estació

JESUS MOR EN CREU

(Aquesta estació es pot ometre si s'ha fet l'anterior)

Jesús, clavat en creu, sofreix horriblement durant tres hores. A la creu resa, parla amb el seu Pare li demana que perdoni els qui l'han condemnat i l'han clavat en creu, que rebí la seva ànima en el cel. També es recorda dels homes: al lladre que estava crucificat amb ell li promet el cel, a la seva mare li dóna com a fill el seu amic Joan, a Joan li demana que cuidi de la seva mare.

Jesús estima de veritat el seu Pare -i per això parla amb ell- i els homes -per això no s'oblida d'ells-. Mirant Jesús en la creu hem de recordar com una vegada va dir als deixebles que havien d'estimar Déu sobre totes les coses; si l'estimem resarem, com ho féu ell en la creu, parlarem moltes vegades amb el nostre Pare del cel. Jesús va dir també que havíem d'estimar els altres; resant pels qui tenia prop de la seva creu Jesús va donar exemple de com s'estima també els homes.

Jesús meu: ajudeu-me a ser com vós. Encara que sofreixi, encara que estigui de vegades trist, que mai no deixi de resar, que sempre sàpiga pensar en els altres com vós ho va fer mentre sofrieu clavats en la creu.

Tretzena estació

JESUS ES DAVALLAT DE LA CREU

(Aquesta estació es pot ometre si es fa la següent)

Jesús ha mort i ja no patirà més. El baixen de la creu i el col·loquen en braços de la seva mare, el netegen amb amor les ferides. Jesús ha mort quan encara era jove, tenia solament trenta-tres anys. Però havia aprofitat molt bé la seva vida en aquest món i ara la seva ànima feliç està ja amb el seu Pare. I aviat, molt aviat, també el seu cos recobrarà la vida.

La vida que vivim ara és bonica. Déu ens la dóna perquè gaudim bé d'ella. Però, tot i que sigui més llarga que la de Jesús, no durarà sempre. Després de la mort tindrem una altra vida molt llarga, una vida més bonica que la que tenim ara, una vida que mai més no s'acabarà. Penso i em preparo per a aquesta vida que ha de venir?

Ajudeu-me, Jesús, a pensar en la vida de després de la mort. Feu que sàpiga dir als meus amics que ploren perquè se'ls ha mort algú, als qui no entenen que mori una persona jove com Jesús, que la vida d'ara no és la definitiva. Feu que els homes pensin i creguin en la vida eterna.

Catorzena estació

JESUS ES COL·LOCAT EN EL SEPULCRE

(Aquesta estació es pot ometre si s'ha fet l'anterior)

Uns amics de Jesús, Josep d'Arimatea i Nicodem, preparen el seu enterrament. Li preparen una tomba nova, compren perfums, i, junt amb Maria i un grup de dones amigues també de Jesús, col·loquen el seu cos en el sepulcre.

Tot sembla que s'ha acabat. Així pensen de vegades els homes quan algú ha mort: diuen que tot s'ha acabat per a ell. Però això no és veritat. Jesús ens ha dit que, després de la mort, hi ha una altra vida. I no solament ho ha dit sinó que ell mateix va sortir de la tomba i el

diumenge següent, de matí, va començar d'aparèixer-se ressuscitat als seus amics. Des d'aleshores els cristians que creiem que Jesús va ressuscitar, ens reunim cada diumenge per a celebrar la resurrecció de Jesús i donar gràcies a Déu perquè la vida no acaba en el enterrament.

Jesús meu, vós que vau sortir de la tomba en què us van col·locar els vostres amics i viviu ara per sempre, feu que els homes no plorin massa quan algú mor, feu que tots creguem en la vida eterna, ajudeu-nos a celebrar cada diumenge amb alegria l'esperança de la resurrecció que ens vau prometre.